

Minister Finansów

Warszawa, 16 kwietnia 2024 roku

Sprawa: Odpowiedź na oświadczenie Senatora Grzegorza Fedorowicza
złożone podczas 8. Posiedzenia Senatu RP w dniu 20 marca 2024 r.
Znak sprawy: FN5.054.2.2024
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pani
Małgorzata Kidawa – Błońska
Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na pismo z dnia 22 marca 2024 r., sygn. BPS/043-08-133-MF/24, przy którym przekazano oświadczenie Senatora Grzegorza Fedorowicza złożone podczas 8. posiedzenia Senatu w dniu 20 marca 2024 r., w sprawie oceny skutków wprowadzenia ustawy z dnia 14 kwietnia 2023 r. o konsumenckiej pożyczce lombardowej w zakresie regulacji rozszerzających na osoby prowadzące gospodarstwa rolne przepisy dotyczące konsumentów poprzez art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 14 kwietnia 2023 r. o konsumenckiej pożyczce lombardowej i zmianę art. 385⁵ §2 kodeksu cywilnego, art. 720⁶ kodeksu cywilnego oraz art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższego stanowiska.

Wprowadzone w życie od dnia 7 stycznia 2024 r. ustawą o konsumenckiej pożyczce lombardowej¹ rozwiązania polegające na objęciu ochroną konsumencką osób fizycznych prowadzących gospodarstwo rolne w rozumieniu art. 6 pkt 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników² miały na celu poprawę sytuacji rolników (np. co do maksymalnej wysokości kosztów pozaodsetkowych). Zmiany te zostały jednak wprowadzone na etapie prac parlamentarnych i nie były przedmiotem uzgodnień i konsultacji publicznych.

Przyjęte rozwiązania zostały negatywnie ocenione przez organizacje środowiska rolniczego i bankowego. Przedstawiciele tych środowisk wskazali na znaczne

¹ Ustawa z dnia 14 kwietnia 2023 r. o konsumenckiej pożyczce lombardowej (Dz. U. poz. 1285), dalej: „ustawa o konsumenckiej pożyczce lombardowej”.

² Ustawa z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2024 r. poz. 90), dalej: „ustawa o ubezpieczeniu społecznym rolników”.

ograniczenie dostępu do finansowania rolników poprzez wzrost kosztu i wprowadzenie dodatkowej biurokratyzacji oraz niepewność prawną w zakresie finansowania rolników skutkującą wstrzymaniem przez banki przyjmowania wniosków kredytowych bądź obsługiwanie ich w ograniczonym zakresie. Przyjęte rozwiązania mogą również spowodować przejściowe zablokowanie lub ograniczenie możliwości korzystania przez producentów rolnych z programów publicznych (np. kredytów objętych dopłatami z Agencji Rozwoju i Modernizacji Rolnictwa czy zabezpieczonymi gwarancjami Banku Gospodarstwa Krajowego). W konsekwencji będzie to prowadzić do zaburzenia stabilnego finansowania i rozwoju gospodarstw rolnych.

W dniu 20 marca 2024 r. Sejm RP przyjął *ustawę o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy o kredycie konsumenckim oraz ustawy o konsumenckiej pożyczce lombardowej*. Senat RP nie zgłosił poprawek do tej ustawy. Przyjęta ustawa jest wynikiem prac poselskich nad dwoma projektami ustaw: *poselskim projektem ustawy o zmianie ustawy o konsumenckiej pożyczce lombardowej oraz o zmianie niektórych innych ustaw (druk nr 208)* oraz *rządowym projektem ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz ustawy o kredycie konsumenckim (druk nr 227)*. Ustawa uchyla przepisy wprowadzone ustawą o konsumenckiej pożyczce lombardowej¹, obejmujące ochroną konsumencką osoby fizyczne prowadzące gospodarstwo rolne w zakresie:

- art. 385⁵ § 2 Kodeksu cywilnego³ nakazującego stosowanie przepisów dotyczących konsumenta zawartych w art. 385¹–385³ tej ustawy do osoby fizycznej prowadzącej gospodarstwo rolne w rozumieniu art. 6 pkt 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników²,
- art. 720⁶ Kodeksu cywilnego³ nakazującego stosowanie przepisów art. 720²–720⁵ tej ustawy do umów pożyczki zawartych z osobą fizyczną prowadzącą gospodarstwo rolne w rozumieniu art. 6 pkt 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników²,
- art. 2 ust. 2 ustawy o kredycie konsumenckim⁴, nakazującego stosowanie tej ustawy także do umów o kredyt zawieranych z osobą fizyczną prowadzącą gospodarstwo rolne w rozumieniu art. 6 pkt 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników²,
- art. 2 ust. 1 ustawy o konsumenckiej pożyczce lombardowej¹, nakazującego stosowanie przepisów tej ustawy także do umów o pożyczkę lombardową zawieranych z osobą fizyczną prowadzącą gospodarstwo rolne w rozumieniu art. 6 pkt 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników².

Przyjęta przez Sejm RP ustawa stanowi reakcję na negatywne skutki wprowadzonych od dnia 7 stycznia 2024 r. zmian i ma na celu zapewnienie utrzymania ciągłości finansowania działalności rolniczej oraz dalszego korzystania przez rolników z programów publicznych. W konsekwencji, osoby fizyczne prowadzące gospodarstwo rolne w rozumieniu art. 6 pkt 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników² będą mogły korzystać z dostępu do kredytów na zasadach sprzed dnia 7 stycznia 2024 r., tj. sprzed dnia wejścia w życie przepisów ustawy o konsumenckiej pożyczce lombardowej¹.

³ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. 2023 r. poz. 1610, z późn. zm.), dalej: „Kodeks cywilny”.

⁴ Ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2023 r. poz. 1028, z późn. zm.), dalej: ustawa o kredycie konsumenckim.

II. W zakresie wyjaśnienia i interpretacji przepisów art. 2 ust. 2 ustawy o kredycie konsumenckim⁴, pragnę wskazać, że zarówno banki jak i organizacje rolnicze sygnalizowały trudności i wątpliwości interpretacyjne dotyczące brzmienia tego przepisu.

Wykładnia stricte językowa art 2 ust. 2 ustawy o kredycie konsumenckim⁴ nakazującego stosowanie tej ustawy także do umów o kredyt zawieranych z osobą fizyczną prowadzącą gospodarstwo rolne w rozumieniu art. 6 pkt 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników² może prowadzić do wniosku, że mowa w nim o wszystkich umowach kredytu, tj. bez względu na wysokość kwoty kredytu, ponieważ w przepisie nie posłużono się sformułowaniem „kredyt konsumencki” (który został użyty chociażby w art. 2 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim⁴), a jedynie pojęciem „kredyt”. Jednocześnie jest wiele argumentów, które przemawiają na rzecz wykładni celowościowej i stosowania przepisu do umów zawieranych z rolnikami, wyłącznie, jeżeli umowa ta spełnia warunki uznania jej za umowę o kredyt konsumencki (kwota kredytu do 255 550 zł). W zależności od zasad oceny ryzyka w poszczególnych bankach każdy z nich może jednak inaczej podejść do tej kwestii. W ocenie sektora bankowego największy problem stanowią różnice w procedurze oceny zdolności kredytowej, czy wycenie ryzyka – inaczej liczy się marże w finansowaniu konsumenckim i firmowym. Jednakże uchwalona w dniu 20 marca 2024 r. ustawa o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy o kredycie konsumenckim oraz ustawy o konsumenckiej pożyczce lombardowej, uchyła m.in. art 2 ust. 2 ustawy o kredycie konsumenckim.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów

Jurand Drop
podsekretarz stanu